

«ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1981 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Πού απέτυχε η Ελλάδα

• Παπαδήμος: Προσοχή στον πληθωρισμό-ανταγωνιστικότητα-χρέος

• Στα μέσα Ιανουαρίου 1999 με τροπολογία στο 18% του ΦΠΑ από 8% οι πρώτες ύλεις για προϊόντα καπνού, ένδυσης, υπόδησης κ.ά.!

• Γιατί το ευρώ επέβαλε να γίνουν τεχνολογικές βελτιώσεις και συγχωνεύσεις στις τράπεζες

• Ζακ Σαντέρ: Η Ελλάδα στην ΟΝΕ το 2001, αν πετύχει τους στόχους

ΜΕΡΟΣ 104ο

Του
ΣΤΕΦ. Β. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
anagrostou@elefteros.gr

Το 1999 βρήκε την Ελλάδα εκτός ΟΝΕ, ενώ οι υπόλοιπες 11 χώρες σχημάτισαν τη «ζώνη του ευρώ». Μάλιστα, την 1η Ιανουαρίου του 1999 έγινε και πανηγυρική συνεδρίαση στις Βρυξέλλες για να γιορτασθεί η κυκλοφορία του νέου νομίσματος, του ευρώ, του οποίου η ισοτιμία σε δραχμές την 1η Ιανουαρίου 1999 είχε οριστεί στις 353,109 δρχ.

Ο τότε υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Πάννος Παπαντωνίου είχε προβεί σε δηλώσεις αναφέροντας ότι η Ελλάδα θα συμμετάσχει στο ευρώ το 2001, γιατί κάνει προόδους στην οικονομία της. Ωστόσο, ο τότε πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ζακ Σαντέρ, αναφερόμενος στην Ελλάδα, είπε μεν ότι η οικονομία της έχει σημειώσει προόδους και η ένταξή της στο ευρώ μπορεί να πραγματοποιηθεί το 2001, αλλά πρόσθεσε ότι «η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζει το ελληνικό πρόγραμμα σύγκλισης με την ίδια σοβαρότητα και επιμονή που το έχει εφαρμόσει μέχρι τώρα». Πάντως, ανεξάρτητα από τη δήλωση αυτή του προέδρου της Ε.Ε. και τη γνωστή αισιοδοξία του κ. Παπαντωνίου, η χώρα μας είχε πολύ δρόμο ακόμη να διανύσει για να επιτύχει τους στόχους της σύγκλισης.

Παπαδήμος: Μείωση πληθωρισμού -Δημόσιου χρέους

Μπαίνοντας στο 1999, η Ελλάδα είχε τον υψηλότερο πληθωρισμό στην Ε.Ε., αφού το

1998 έκλεισε στο 3,9%! Και αυτό έγινε παρά τις μειώσεις του ΦΠΑ στους λογαριασμούς της ΔΕΗ και άλλων δημόσιων επιχειρήσεων κοινής ωφελείας. Ουσιαστικά, ο πληθωρισμός της Ελλάδας ήταν διπλάσιος από τον στόχο του προγράμματος σύγκλισης, που ήταν κάτω από το 2%. Το θέμα του υψηλού πληθωρισμού μαζί με εκείνο της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και του δημόσιου χρέους ήταν εκείνα που ανησυχούσαν τον τότε διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος, Λουκά Παπαδήμο, ο οποίος σε συνέντευξή του στο «Βήμα της Κυριακής» στις 3 Ιανουαρίου 1999 επισήμανε ότι: Η περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού, η αύξηση της παραγωγικότητας και η μείωση του δημόσιου χρέους ήταν οι τομείς, στους οποίους η χώρα μας θα πρέπει να δώσει μάχες προκειμένου να επωφεληθεί από την ένταξή της στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Παράλληλα δε, αναφερόμενος στις τράπεζες τόνισε ότι θα έπρεπε να προχωρήσουν γρήγορα σε τεχνολογικές βελτιώσεις, σε συγχωνεύσεις και σε αύξηση της κεφαλαιακής τους βάσης, ώστε να αντεπεξέλθουν στον σκληρό ανταγωνισμό που θα ερχόταν με την είσοδο του ευρώ στις καθημερινές συναλλαγές. Χαρακτηριστικά είχε τονίσει ότι «το ενιαίο νόμισμα θα οξύνει τον ανταγωνισμό στο τραπεζικό σύστημα, λόγω εξάλειψης του συναλλαγματικού κινδύνου και της μεγαλύτερης διαφάνειας των τιμών των προσφερόμενων υπηρεσιών», ενώ παράλληλα κάλεσε τις τράπεζες να εδραιώσουν την κυρίαρχη θέση τους σε τομείς της αγοράς και να αποκτήσουν καλύτερη πληροφόρηση και γνώση για τις απαιτήσεις των πελατών τους, γιατί η γνώση αυτή θα συνιστούσε συγκριτικό πλεονέκτημα.

Για το πρόβλημα του πληθωρισμού, ο κ. Παπαδήμος επισήμανε και τα ακόλουθα: «Κύρια επιδίωξη της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής είναι η επίτευξη και διασφάλιση της νομισματικής σταθερότητας —δηλαδή χαμηλού πληθωρισμού, η οποία θα έχει αποτέλεσμα σημαντικό και μονιμότερη μείωση των επιτοκίων», ενώ για την αύξηση της παραγωγικότητας σημείωσε: «Βασική προϋπόθεση για την αντικατάσταση της δραχμής με το ευρώ το 2001 είναι να γίνει η δραχμή εξίσου σταθερό και ισχυρό νόμισμα όσο και το ευρώ κατά τα δύο έτη πριν από την ένταξη της Ελλάδας στη Νομισματική Ένωση. Επιπλέον, οι ελληνικές επιχειρήσεις και τα πιστωτικά ιδρύματα, επειδή γνωρίζουν σαφώς ότι ο ανταγωνισμός θα ενταθεί λόγω του ευρώ, θα πρέπει να πραγματοποιούν επενδύσεις και να προωθούν ρυθμίσεις που θα αποσκοπούν στην έγκαιρη αναδιάρθρωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία τους. Συνεπώς, οι οικονομικές προοπτικές της χώρας μετά την ένταξη στη ζώνη

του ευρώ εξαρτώνται από την αποτελεσματικότητα, με την οποία θα βελτιωθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, μέσα από την άνοδο της παραγωγικότητας και θα ολοκληρωθεί η οικονομική εξυγίανση».

Να ξεχάσουμε την υποτίμηση

Μάλιστα, στο σημείο αυτό ο κ. Παπαδήμος είχε διευκρινίσει ότι η όποια βελτίωση της ανταγωνιστικότητας δεν θα μπορούσε να στηρίζεται σε υποτίμηση του εθνικού νομίσματος, υπογραμμίζοντας: «Οπωσδήποτε, μετά την εισαγωγή του ευρώ, η ανταγωνιστικότητα δεν θα μπορεί να βελτιωθεί με προσαρμογή της συναλλαγματικής ισοτιμίας, ενώ η ενιαία νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα σχεδιάζεται και θα ασκείται με γνώμονα τις γενικές οικονομικές και νομισματικές συνθήκες στην Ένωση και δεν θα μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ειδικών συνθηκών ύφεσης ή υπερθέρμανσης, που ενδέχεται να επικρατούν σε επιμέρους χώρες».

Όσο δε για το δημόσιο χρέος, ο κ. Παπαδήμος είχε τονίσει ότι: «Επειδή το μέγεθος του δημόσιου χρέους στη χώρα μας αποτελεί περιοριστικό παράγοντα στην άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής, είναι αναγκαία η ταχεία μείωσή του προκειμένου η δημοσιονομική μας πολιτική να αποκτήσει μεγαλύτερη ευελιξία στην αντιμετώπιση κυκλικών διακυμάνσεων του εγχώριου ακαθάριστου προϊόντος».

«Ποδαρικό» με αύξηση ΦΠΑ κατά 10%

Ενώ λοιπόν υπήρχε προβληματισμός για το κατά πόσο ο πληθωρισμός θα μειωνόταν —και αυτό είχε υπογραμμίσει και ο τότε διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος, ήλθε η πρώτη έκπληξη. Με τροπολογία που κατέθεσε στη Βουλή ο τότε υφυπουργός Οικονομικών Γιώργος Δρυς —προφανώς με έγκριση της κυβέρνησης— προβλεπόταν ότι από την 1η Φεβρουαρίου του 1999 μετατάχθηκαν στον συντελεστή του ΦΠΑ 18% μια σειρά αγαθών που μέχρι τότε υπάγονταν στον χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ 8%! Ως δικαιολογία τότε η κυβέρνηση επικαλέσθηκε Οδηγία της Ε.Ε., τη στιγμή βέβαια που υπήρχαν και άλλες οδηγίες της Ε.Ε., τις οποίες δεν εφάρμοζε, όπως π.χ. η οδηγία για κατάργηση του ειδικού φόρου, στα μεταχειρισμένα καταλιτικά αυτοκίνητα, για την οποία η Ε.Ε. είχε παραπέμψει τη χώρα μας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Αλλά η κυβέρνηση με τη μετάταξη στο 18% κυρίως πρώτων υλών της βιομηχανίας προσδοκούσε αύξηση των εσόδων από τα τσιγάρα, τα είδη ένδυσης υπόδησης και δέρματος, τα οποία θα κόστιζαν ακριβότερα κατά 10%.

